

РЕШЕНИЕ

№ 241

гр. гр. Добрич, 03.08.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ДОБРИЧ в публично заседание на пети юли през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Галатея Ханджиева Милева

Членове: Анна Великова
Станислав Т. Ангелов

при участието на секретаря Павлина Ж. Пенева
като разгледа докладваното от Станислав Т. Ангелов Въззивно гражданско дело № 20233200500107 по описа за 2023 година

за да се произнесе съобрази следното:

Производството е по реда на чл. 258 – 273 от ГПК и чл. 294 от ГПК.

Делото е образувано в производство по чл. 294 от ГПК след връщането му за разглеждане от друг състав на Добричкия окръжен съд във връзка с решение № 50088 от 10.02.2023 г. на ВКС, Гражданска колегия, Второ отделение, по гр. Дело № 4409/2021 г.

С посоченото решение касационният съд е отменил решение № 260138/24.06.2021 г. по в. гр. дело № 923/2022 г. на Добричкия окръжен съд в частите, в които е признато за установено на основание чл.108 от ЗС по отношение на страните, че „Е.” ЕООД е собственик на основание правни сделки-договори за покупко-продажба от 12.05.2005 г. (конкретно посочени) на 1/2 ид. част от поземлен имот № 013094 - Нива с площ от 69.816 дка, находящ се в м-ст „Узунжа гъжук“ в землището на с.Р., общ.Г.Т., и на 1/2 ид. част от поземлен имот № 038082 - Нива, с площ от 79.191 дка, находящи се в местността „Бозалъка” в същото землище, подробно индивидуализирани имотите, като са осъдени Т. Б. П. и Я. Д. П. да предадат на „Е.” ЕООД владението на 1/2 ид. част от същите тези два поземлени имоти; „Е.” ЕООД е

осъден да заплати на Т. Б. П. и на Я. Д. П. поотделно сума над 1284,99 лв. до 1713,32 лв. разноски за първоинстанционното производство; Т. Б. П. и Я. Д. П. са осъдени да заплатят на „Е.” ЕООД сума над 119,89 лв. до 239,78 лв. разноски за първата инстанция и сума над 26,53 лв. до 53,06 лв. разноски за въззивната инстанция, вместо което ВКС е постановил отхвърляне като неоснователни на предявените от „Е.” ЕООД срещу Т. Б. П. и Я. Д. П. искове с основание чл.108 от ЗС за установяване между страните, че „Е.” ЕООД е собственик на основание правни сделки-договори за покупко-продажба от 12.05.2005г. съответно сключен с нот.акт, вписан с вх.рег.№ 2829/2005 г. акт. № 94, т.У, дело № 930/2005г. на Сл.Вп-Г.Т., договор, сключен с нот.акт, вписан с вх.рег.№ 2827/2005 г. акт.№ 92, т.У, дело № 928/2005 г. на Сл.Вп-Г.Т., договор, сключен с нот.акт, вписан с вх.рег.№ 2828/2005 г. акт.№ 93, т.У, дело № 929/2005 г. на Сл.Вп-Г.Т., договор, сключен с нот.акт, вписан с вх.рег. № 2826/2005 г., акт.№ 91, т.У, дело № 927/2005 г. на Сл.Вп-Г.Т., на 1/2 ид. част от поземлен имот № 013094 с начин на трайно ползване - Нива с площ от 69.816 дка, находящ се в местността „Узунжа гъжук” в землището на с. Р., с ЕКАТТЕ 62829, общ. Г.Т., при граници и съседи: ПИ № 013066 - Нива на Х.Д.П.; ПИ 013069 - Нива на С.И.С.; ПИ 013085 - Нива на М.А.А.; ПИ 000031 - Полски път на Община Г.Т.; ПИ 013095 - Нива на Д.Д.М. /образуван чрез обединяването на ПИ 013086 с площ от 17.453 дка; ПИ 013087 с площ от 17.453 дка; ПИ 013088 с площ от 17.453 дка; ПИ 013089 с площ от 17.453 дка, образувани чрез разделянето на имот №013006 с площ 139.626дка, възстановен с Решение № 41/1 от 15.06.1994 г. по пр. № 7920/1992 на ОСЗГ - гр. Г.Т./, и на ½ ид. част от поземлен имот № 038082 с начин на трайно ползване - Нива с площ от 79.191 дка, находящ се в местността „Бозалъка” в землището на с. Р., ЕКАТТЕ 62829, общ. Г.Т., III категория при неполивни условия, при граници и съседи: ПИ 000089 - Полски път на Община Г.Т.; ПИ 038016 - Нива на А.С.А.; ПИ 038032 - Нива на И.Г.П.; ПИ 038053 - Нива на Т.ка А.Ф.; ПИ 038058 - Нива на „****“ ЕООД; ПИ 038074 - Нива на М.А.А. /образуван чрез обединяването на ПИ 038070 с площ от 19.797 дка; ПИ 038071 с площ от 19.798 дка; ПИ 038072 с площ от 19.798 дка; ПИ 038073 с площ от 19.798 дка, образувани чрез разделяне на имот №038015 с площ 158.380дка, възстановен с Решение № 41/1 от 15.06.1994 г. по пр. № 7920/1992г. на ОСЗГ - Г.Т./, и за осъждане на ответниците да предадат на ищеца владението на 1/2 ид.част от същите поземлени имоти.

ВКС е потвърдил въззивното решение № 260138/24.06.2021 г. по в.гр.д. № 923/2020 г. по описа на ОС-Добрич В ЧАСТИТЕ, в които исковите по чл.108 ЗС на „Е.“ ЕООД срещу Т. Б. П. и Я. Д. П., основани на горепосочените правни сделки, са уважени в установителната и осъдителната част за останалата $\frac{1}{2}$ ид.част от същите два поземлени имота № 013094 и № 038082.

ВКС е обезсилил въззивното решение № 260138/24.06.2021 г. по в.гр.д. № 923/2020 г. по описа на ОС-Добрич В ЧАСТТА, в която е потвърдено решение № 73/12.06.2020г. по гр.д.№181/2014 г. на РС-Балчик в частта, в която са отхвърлени евентуалните искове по чл.108 ЗС за право на собственост на основание придобивна давност при добросъвестно владение и при недобросъвестно владение за същите два поземлени имота.

ВКС е върнал делото на въззивния съд за ново разглеждане в обезсилената част от друг състав, който да се произнесе по въззивната жалба на ищеца „Е.“ ЕООД срещу първоинстанционното решение в частите, в които са отхвърлени предявените евентуалните искове по чл.108 ЗС за право на собственост на основание придобивна давност при добросъвестно владение, евентуално при недобросъвестно владение, за същите два поземлени имота, съобразно изложените от касационната инстанция мотиви.

ВКС е дал указания при новото разглеждане на делото по евентуалните искове по чл.108 ЗС за двата поземлени имота, въззивният съд да се произнесе по въззивната жалба на ищеца „Е.“ ЕООД срещу първоинстанционното решение по евентуалните искове, като съобрази и резултата от изхода на спора по главните искове за собственост по чл. 108 от ЗС основани на правна сделка за същите два имота, съобразно касационно решение, с което главните искове за собственост са частично уважени за $\frac{1}{2}$ ид.част и частично отхвърлени за другата $\frac{1}{2}$ ид.ч. с влязло в сила решение. Дадени са указания въззивният съд да извърши преценка за допустимост на всички евентуално предявените искове по чл. 108 от ЗС за $\frac{1}{2}$ ид.част от собствеността на двата имота и да процедира спрямо първоинстанционното решение по тях за $\frac{1}{2}$ ид.ч. съгласно по чл. 269, изр.първо от ГПК, вр. чл. 270, ал. 3 от ГПК.

По отношение на евентуалните искове за останалата $\frac{1}{2}$ ид.ч. от собствеността за двата имота, за която $\frac{1}{2}$ ид.ч. главните искове са отхвърлени,

въззивният съд следва да ги разгледа в последователност искове основани на добросъвестно владение, евентуално основани на недобросъвестно владение.

Постъпила е въззивна жалба вх. № 2566/30.07.2006 г. и въззивна жалба вх. № 260364/28.09.2020 г., и двете подадени от „Е.” ЕООД, ЕИК ***, със седалище и адрес на управление: с. Б., общ. Добричка, обл. Добрич, представлявано от управителя Д.К., чрез адвокат Е. Ф., първата срещу решение №73/12.06.2020г. по гр.д.№181/2014г. на Балчишки районен съд, с което се отхвърлят предявените от дружеството срещу Т. Б. П. с ЕГН ***** и Я. Д. П. с ЕГН *****, двамата от гр.Д., искове по чл.108 от ЗС за установяване правото на собственост на ищеца на основание правни сделки- договори за покупко продажба от 12.05.2005г., алтернативно по давност при добросъвестно и при недобросъвестно владение, върху поземлен имот №013094 - Нива с площ от 69.816дка, находящ се в м-ст Узунджа гюжук“ в землището на с.Р., с ЕКАТТЕ 62829, общ.Г.Т., и Поземлен имот 038082 - Нива, с площ от 79.191 дка, находит се в местността „Бозалъка” в същото землище, и осъждане на ответниците да предадат владението на имотите; втората срещу допълнително решение №114/21.08.2020г. по същото дело, с което се Остава без уважение като недоказано оспорването от ищеца на истинността на официални документи: личен регистрационен картон на Е.О.О., заверено за вярност от Община гр. Добрич; акт за женитба № 46 на Е.О.О. от Общински народен съвет с. С.; извлечение от регистър на населението на с. П.; извлечение от регистър на населението на с. Р. от 1940 г.; извлечение от регистър на населението на с. Р. от 1949 г. и извлечение от регистър на населението на с. Р. от 1958 г. и ги приема за истински, като не изключва доказателствената им сила по делото, по откритото в съдебно заседание на 29.05.2019 г. производство по чл.193 от ГПК.

Според изложеното в жалбите основното решение е неправилно, постановено при съществено нарушение на процесуалните правила – формален доклад по чл. 146 от ГПК; формално и неправилно разпределена доказателствена тежест относно наследственото правоприемство между бащата на праводателите на ответниците и Ю.А.А.; необсъждане на всички доказателства по делото, респ. игнориране на конкретно посочени в жалбата доказателства: решение по в. гр. Дело № 930/2012г. на ДОС, нотариален акт № 656/2014 г., решение по в. г. дело № 557/2013г.на ДОС, извлечение от румънски регистър на ражданията при кметство Догрурал, т.1 от 1937 г.;

непроизнасяне по искането на жалбоподателя за откриване на производство по оспорване верността на удостоверения за наследници на Ю.А., в които Е.О. е посочен като нейн син; неправилно разпределяне на доказателствената тежест в откритото производство по чл. 193 от ГПК за оспорване вписванията в семейните регистри, в която връзка се анализират оспорените вписвания и се правят доказателствени изводи; неправилно недопускане на искани от въззивника гласни доказателства, събрани по гр. Дело № 4946/2013 г. по описа на ДРС.

Според жалбоподателя налице е неправилна преценка от страна на районния съд, че ответниците са придобили право на собственост върху процесните имоти чрез сделка с оглед силата на присъдено нещо на решението по в. гр. Дело № 930/2012 г. по описа на ДОС, поради липсата на придобити права от праводателите им по земеделска реституция тъй като не са наследници на Ю.А.А..

В тази връзка се сочи решението по в. гр. Дело № 557/2013 г. на ДОС по искове на праводателите на ответниците за получени от настоящия ищец ренти. В този смисъл праводателите на въззивника били единствените собственици и той придобил в пълен обем правото на собственост върху процесните имоти чрез сделки – договори за покупко-продажба от 12.05.2005 г., евентуално по давност, респ. извода на съда в обратния смисъл бил неправилен. В подкрепа на това се сочи и съдебна практика – решение по гр. Дело № 1981/2013 г. на ВКС, II г.о., решение по гр. Дело № 933/2012 г. на ВКС, II г.о., както и липсата на опровергаване от страна на ответниците на доказателствената сила на констативен нотариален акт № 656/1994 г.

Твърди се, че съдът не е указал на въззивника за липсата на доказателства за владението на имотите и приел за недоказани твърденията му с оглед естеството на вещта и липсата на други съсобственици доводи. Необосновани били изводите на съда за недопустимо оспорване от ищеца на произхода на бащата на ответниците. Не било налице такова оспорване, а твърдения, че Е. не е син на Ю..

В жалбата срещу допълнителното решение се излагат доводи за неправилност по причина за неправилно указана доказателствена тежест и доводи по същество на спора за липсата на установен произход на бащата на праводателите на ответниците от Ю.А.. Подробно се обосновава извод, че

оспорените документи не се ползват с доказателствена сила на официални свидетелстващи, тъй като вписванията в тях не се основават на актове за гражданско състояние, че верността на вписванията е опровергана от въззивника. Иска отмяна на решението по предявените от него искове и постановяване на нова за тяхното уважаване.

В срока по чл. 263, ал.1 от ГПК не е подаден писмен отговор по жалбата от насрещната страна, в хода на въззивното производство се изразява становище за нейната неоснователност.

Жалбите, предмет на разглеждане по настоящото дело, са постъпили в законоустановения двуседмичен срок от връчването на обжалваните основно и допълнително решения; изхождат от процесуално легитимирано лице, с правен интерес от обжалване на неизгодното за него първоинстанционно решение, като срокът за възивно обжалване по чл. 259, ал. 1 от ГПК е спазен.

Подадената жалба подлежи на разглеждане по същество в съответствие с уредените в чл. 269 от ГПК правомощия на въззивната инстанция: служебна проверка на валидността на цялото решение, по допустимостта – в обжалваната му част, като по останалите въпроси съдът е ограничен в рамките на посоченото в жалбата – освен, когато следва да приложи императивна материалноправна норма, както и когато съдът следи служебно за интереса на някоя от страните – съгласно тълкуването в т. 1 от ТР № 1/09.12.2013 г. по тълкувателно дело № 1/2013 г. на ОСГТК на ВКС. В случая решението е постановено от надлежен орган, функциониращ в законен състав, в пределите на правораздавателната му власт. Решението е в писмена форма и е подписано, а волята на съда е изразена по начин, позволяващ да се разкрие нейното съдържание.

Производството по делото е образувано по искова молба с вх. № 2999/09.10.2013 г. /по вх.регистър на ГТРС, пред който първоначално е отнЕ. спора и е образувано гр.д.№489/2013г.на ГТРС/. С определение № 182/28.03.2014 г. по ч.гр.дело № 210/2014 г. Добричкият окръжен съд на осн. чл. 23, ал. 3 от ГПК, поради отвод на всички съдии от РС – Г.Т., е постановил делото да бъде разгледано от Балчишкия районен съд.

Постъпила е уточняваща искова молба с вх. № 1710/23.04.2014 г. „Е.” ЕООД, ЕИК ***, със седалище и адрес на управление с. Б., общ. Добричка, обл. Добрич, представявано от управителя Д.К., с която срещу Т. Б. П. с ЕГН

***** и Я. Д. П. с ЕГН *****, двамата от гр. Д., са предявени искове по чл.108 от ЗС за установяване, че на основание правни сделки – договори за покупко-продажба на недвижими имоти от 12.05.2005 г., обективирани в нотариални актове: акт № 91, акт № 92, акт № 93 и акт № 94 евентуално на основание придобивна давност при добросъвестно владение, при недобросъвестно владение, евентуално на основание правни сделки, придобивна давност при добросъвестно или недобросъвестно владение, ищецът е собственик на поземлен имот №013094 - Нива с площ от 69.816дка, находящ се в м-ст „Узунджа гюжук“ в землището на с. Р., с ЕКАТТЕ 62829, общ. Г.Т., и Поземлен имот 038082 - Нива, с площ от 79.191 дка, намират се в местността „Бозалка“ в същото землище, и за осъждане на ответниците да предадат на ищеца владението на имотите.

Според изложените от ищеца твърдения, поддържани в съдебно заседание чрез упълномощения адвокат, правото на собственост върху процесните имоти е възстановено по реда на ЗСПЗЗ от ПК – гр. Г.Т. на наследниците на Ю.А.А., върху два земеделски имота – нива от 139,626 дка, представляваща имот № 013006, м-т „Узунджа гюджук“ и нива с площ от 158,380 дка, представляваща имот № 038015, м-т „Бозалка“, двете в землището на с. Р., общ. Г.Т.. Наследниците на А.: В.Й., М.Й., Р.Й., В.Й. и Г.Й. се снабдили с констативен нотариален акт, с който е признато правото има на собственост върху посочените имоти.

С Договор за доброволна делба от 10.05.1999г. на наследниците на Ю.А.А. ликвидирали съсобствеността по отношение на двата реституирани имота. През 2005 г. всеки от тях продал на ищеца придобитите в резултат на доброволната делба права.

С решение по гр. Дело № 19/2005 г. РС – Г.Т. е прогласена нищожността на договора за доброволна делба и допуснатата делба на реституираните имоти, като с решение по в. гр. Дело № 1128/2007г.на ДОС първоинстанционното решение било изменено само в частта на съделителите и квотите им. С решението по гр. Дело № 19/2005 г. била извършена делбата, като всеки от съделителите получил в дял съответния имот.

След влизане в сила на решението по гр.д.№19/2005г. за извършване на съдебната делба, съделителите Н.Д.Р., Р.Д.Р., А.Д.Б. и А.Х.Х., с договори, сключени с нотариални актове, вписани в СлВп-Г.Т. на 02.06.2010г.

/индивидуализирани поотделно/ продали на Т. Б. П. придобитите на основание съдебната делба имоти. Купувачът внесъл промяна в границите им на 08.06.2010г. като от тях обособил два нови самостоятелни имота: **ПИ №013094 с площ от 69.812дка** в м-т „Узунджа гьоджук“ в землището на с.Р. /образуван чрез обединяването на ПИ № 013086 от 17.453дка, ПИ № 013087 от 17.453дка, ПИ №013088 от 17.453дка и ПИ №013089 от 17.453дка/ и **ПИ № 038082 с площ от 79.191дка** в м-т „Бозалъка“ в землището на с.Р..

С решение по гр. Дело № 930/2012 ДОС е прогласил съдебната делба за нищожна, поради което с обратна сила бил заличен вещно прехвърлителния ефект на съдебната делба, както и установителното действие на решението по допускането и. Н.Д.Р., Р.Д.Р., А.Д.Б. и А.Х.Х., праводатели на ответниците Т. П. и Я. П., не били наследници на Ю.А.А., не притежавали права в реституираните на наследниците на същата два земеделски имота. Сделките с получените по нищожната съдебна делба имоти, от които са образувани процесните два имота, не транслирали права за ответниците П.и. Последните владеели същите без правно основание. При легитимиращото действие на констативния нотариален акт за принадлежността на правото на собственост в лицето на В.Й., М.Й., Р.Й., В.Й. и Г.Й. като наследници на Ю.А.А., собственик на процесните имоти по силата на договорите за покупко-продажба от 12.05.2005г. бил ищецът. Дружеството ищец установило фактическа власт върху имотите на основание договорите от 12.05.2005г. Към момента на сключването им не били налице недостатъци, които да са известни на приобретателя. Като добросъвестен владеец същият придобил правото на собственост с непрекъснато владение, осъществявано в периода 12.05.2005г.-12.05.2010г., евентуално като недобросъвестен, присъединявайки владението на праводателите си, въведени във владение на реституираните имоти с протокол №16/15.08.1994г., с изтичане на 10 годишния давностен срок.

В срока по чл. 131 от ГПК Т. Б. П. и Я. Д. П. са представили отговор, според който предявените искове са заявени по нередовна искова молба. Ответниците оспорват исковите, като отричат правата на ищеца по договорите от 12.05.2005г. в обема над ½ ид. част, тъй като „Е.“ ЕООД не е могъл да придобие повече от идеалните части, притежавани от прехвърлителите М.А., Р.А., В.А., Г.Й. и В.Й., с оглед очертания кръг от наследниците на Ю.А. с решение на ГТРС по гр. Дело № 19/2005 г., с което е

прогласена нищожността на доброволната делба от 1999г. поради неучастие на всички наследници на Ю.А.А., влязло в сила между страните, с действие по отношение на ищеца като правопреемник на страна по делото.

Според ответниците фактът на прогласяване на нищожността на съдебната делба не лишавал наследниците на Ю.А. – Н.Д.Р., Р.Д.Р., А.Д.Б. от правото им на собственост върху идеални части от наследството. Нищожната съдебна делба още по-малко валидирала сключените от останалите наследници на Ю.А. и „Е.“ЕООД прехвърлителни сделки през 2005г. за цялата възстановена земеделска земя. Прогласяването на нищожността на съдебната делба конвентирала извършените покупки от „Е.“ЕООД в покупка на идеалните части, които праводателите му са притежавали по наследство от общия наследодател.

Оспорват в същия обем представения констативен нотариален акт, с който е признато право на собственост на праводателите на ищеца върху двата реституирани имота. В подкрепа на тяхното оспорване било влязлото в сила решение на ГТРС по гр. Дело № 19/2005, с което била прогласена нищожността на доброволната делба от 1999 г. именно поради неучастията на всички наследници. В тази връзка П.и отричат твърдението на ищеца, че техните праводатели не са били наследници на Ю.А..

На следващо място се оспорват твърденията за изтекла придобивна давност на основание добросъвестно владение за периода 10.05.2005 г. – 12.05.2010 г. Към датата на сключване на договорите за покупко-продажби между „Е.“ ЕООД и праводателите му от 12.05.2005 г., е била налице вписана искова молба от 09.01.2005 г. за съдебна делба на процесиите имоти, ведно с иск за прогласяване нищожност на договор за доброволна делба, обективизиран в акт № 174, том II, вх.рег.№ 931/10.05.1999 г. на ГТРС.

Предвид изложеното решението на ГТРС по гр. дело № 19/2005 г. имало сила на присъдено нещо и по отношение на лицето, придобило имот, по който е налице висящност на спор относно валидността на юридическото основание на правото на собственост на праводателя.

С прогласяване на нищожността на юридическото основание на праводателя на „Е.“ ЕООД, счита, че юридическо основание е липсвало въобще, поради което не бил изпълнен съставът на чл. 70, ал.1 от НК, респ. оборена била презумпцията на този текст, поради което не може да се приеме

наличието на добросъвестност у ищеца.

Ответниците сочат, че за стопанската 2009/2010 г. арендаторът на имотите държал същите за наследниците Н.Д.В., Р.Д.Р. и А.Д.Б., впоследствие за Т. и Я. П.и, а не за ищеца, поради което за последния не е налице 5-годишния придобивен давностен срок за осъществяване на добросъвестно владение. В случая субективният елемент от владението за посочения период бил без всякакво значение, тъй като липсвала фактическата власт върху имота. Недопустимо било установяването или оспорването на произход и на наследствено правоприемство по друг ред и от други лица и по други процесуални способи, различни от тези, установени със закона /чл. 60-63 СК, чл. 72, чл. 73 и чл. 74 СК, чл. 5 ЗН/.

По отношение на извлеченията от регистрите за гражданското състояние, същите имали доказателствена сила по чл. 179, ал. 1 и ал. 2 от ГПК поради факта, че няма представени по делото и съответно запазени актове за раждане за което и да било от децата на Ю.А.. В трите последователно съставени регистри на населението в с. Р. от 1940 г., 1948 г. и 1958 г. като родители на Е.О.О. били посочени Ю.А.А. и О.О.. Такива записвания били извършени и впоследствие в личния регистрационен картон на Е.О.О. в гр. Добрич. С такива имена Е. бил записан и като глава на домакинство в с. Р., когато за него била открита нова партия, с оглед женитбата му.

В този смисъл ответниците настояват, че са налице последователни и непротиворечиви отбелязвания, извършени от държавен служител по предвидения в закона ред, сочещи, че Е.О.О. е носил името на родителя си още при действието на Закона за лицата (отм.) и още при действието на този закон е било извършено позоваване на званието законно дете, извършено пред съответния държавен служител, изготвящ регистрите на населението.

Производството по отношение на привлечените от ответниците трети лица Н.Д.Р., Р.Д.Р., А.Д.Б. е прекратено протоколно определение от 18.03.2019г. и от 24.09.2019г. .

Обсъждайки събраните и обсъдените от районния съд доказателства, настоящата инстанция приема за установени от фактическа страна следните факти и обстоятелства във връзка спорните вещни права върху двата земеделски имота:

С решение № 41/1 по преписка № 7920/12.03.1992 г. Поземлена комисия

– гр. Г.Т. е възстановила правото на собственост на наследниците на Ю.А.А. върху следните имоти:

- нива от 139,626 дка, местност „Узунжа Гьожук“, съставляваща имот № 13006 по плана за земеразделяне землището на с. Р., общ. Г.Т.;
- нива от 158,380 дка, местност „Бозалъка“, съставляваща имот № 38015 по плана за земеразделяне землището на с. Р., общ. Г.Т..

Въз основа на посоченото решение на ПК В.Й., М.Й., Р.Й., В.Й. и Г.Й., в качеството им на законни наследници на Ю.А.А., са признати за собственици на същите два имота, като е съставен констативен нотариален акт за собственост на земеделски земи по ЗСПЗЗ № 656, том IVc, дело № 967/21.12.1994 г. на нотариуса при РС – Г.Т.. По данни от констативния нотариален акт качеството си на наследници същите са удостоверили с удостоверение за наследници № 213/15.12.1994г., издадено от кметство с Р., неоспорено от ответниците.

С договор, вписан с № 174, том II, вх. рег. № 931/10.05.1999 г. на Службата по вписвания – Г.Т., В.Й., М.Й., Р.Й., В.Й. и Г.Й., са извършили доброволна делба на описаните две ниви, от които са обособени четири реални дяла.

Установено е по делото, че с договори за покупко-продажба от 12.05.2005 г. всички от посочените лица са се разпоредили с получените в дял имоти в полза на „Е.“ ЕООД, като договорите са обективирани, както следва:

нотариален акт № 186, том VIIa, рег. № 2535, дело № 540/2005 г. на нотариус с район на действие РС – Г.Т., вписан в регистъра на Нотариалната камара под № 313, с който договор В.Й. е прехвърлила получения в дял ПИ № 038020 – нива от 79,190 дка, находяща се в землището на с. Р., община Г.Т., местност „Бозалъка“;

нотариален акт № 187, том VIIa, рег. № 2536, дело № 541/2005 г. на нотариус с район на действие РС – Г.Т., вписан в регистъра на Нотариалната камара под № 313, с който договор Р.Й. е прехвърлил получения в дял ПИ № 013026 – нива от 69,814 дка, находяща се в землището на с. Р., община Г.Т., местност „Узунжа Гьожук“;

нотариален акт № 188, том VIIa, рег. № 2537, дело № 542/2005 г. на

нотариус с район на действие РС – Г.Т., вписан в регистъра на Нотариалната камара под № 313, с който договор М.Й. е прехвърлила получения в дял ПИ № 038021 – нива от 79,191 дка, находяща се в землището на с. Р., община Г.Т., местност „Бозалъка“;

нотариален акт № 189, том VIIа, рег. № 2538, дело № 543/2005 г. на нотариус с район на действие РС – Г.Т., вписан в регистъра на Нотариалната камара под № 313, с който договор В.Й. и Г.Й. са прехвърлили получения в дял ПИ № 013025 – нива от 69,815 дка, находяща се в землището на с. Р., община Г.Т., местност „Узунжа Гъожук“.

Посочените договори са сключени по време на висящ процес по гр. Дело № 19/2005 г. по опис на Районен съд – Г.Т., образувано по искова молба на Р.Д.Р., А.Д.Б., Н.Д.В., А.Х.Х., всички в качеството им на законни наследници на Е.О. Ю., срещу В.Й., М.Й., Р.Й., В.Й. и Г.Й. за прогласяване нищожността на договора за доброволна делба № 174/1999 г., сключен между ответниците, и за извършване на съдебна делба на възстановените на наследниците на Ю.А.А. земеделски земи: нива от 139,626 дка, местност „Узунжа Гъожук“, съставляваща имот № 13006 по плана за земеразделяне землището на с. Р., общ. Г.Т., и нива от 158,380 дка, местност „Бозалъка“, съставляваща имот № 38015 по плана за земеразделяне землището на с. Р., общ. Г.Т..

Районен съд – Г.Т. с решение № 156/03.10.2007 г. по гр. Дело № 19/2005 г. е обявил за нищожен Договор за доброволна делба, вписан с № 174, том II, вх. рег. № 931/10.05.1999 г. на Службата по вписвания гр. Г.Т., на осн. чл. 75, ал. 2 от ЗН.

Със същото решение ГТРС е допуснал делба между М.А.А., В.А.А., Г.Й., В.Й., Р.А.А., Н.Д.В., Р.Д.Р., А.Д.Б. на следните съсобствени недвижими имоти: нива с площ от 139,626 дка, имот № 013006 - местност Узунджагъоджук и нива с площ от 158,280 дка, имот № 038015 - местност Бозалъка, и двата в землището на с. Р., Общ. Г.Т. при квоти, както следва: по 8/48 ид. Части за Н.Д.В., Р.Д.Р. и А.Д.Б.; по 6/48 ид. Части за М.А.А., Р.А.А. и В.А.А.; по 3/48 ид. Части за Г.Й. и В.Й..

С решение № 504 от 05.11.2008 г. по в. гр. Дело № 1128/2007г. Добричкият окръжен съд е отменил решение №156/03.10.2007г. по

гр.д.19/2005г.на РС Г.Т. в частта на участниците в делбата и определените квоти и вместо него е постановил:

1.3а Н.Д.В. с ЕГН ***** - 1/8 ид.ч.

2.3а Р.Д.Р. с ЕГН ***** - 1/8 ид.ч.

3.3а А.Д.Б. с ЕГН ***** - 1/8ид.ч.

4.3а А.Х.Х. с ЕГН ***** - 1/8ид.ч.

5.3а М.А.А. род.на *** г. - 1/8ид.ч.

6.3а В.А.А. род.*** г. - 1/8 ид.ч.

7.3а Р.А.А. род на *** г. - 1/8 ид.ч.

8.3а Г.Й. род. на *** г. - 1/16 ид.ч.

9.3а В.Й. род.на *** г. - 1/16 ид.ч.

ДОС е оставил в сила решението в останалата част.

С решение № 129/03.12.2009 г. по гр. Дело № 19/2005 г. на ГТРС допуснатата между посочените съделители съдебна делба е извършена. Решението е влязло в сила на 06.10.2009 г. Реституираните на наследниците на Ю.А.А. имотите - ПИ с № 013060 с площ от 139.626дка и ПИ с № 038015 с площ от 158.280дка, са реално поделени като са образувани нови поземлени имоти според броя на съделителите, както следва:

- в дял на Н.Д. са възложени новообразуваните ПИ № 038070 с площ от 19,797 дка и ПИ № 013089 от 17,453 дка;
- в дял на Р.Д. – ПИ № 038071 от 19,798 дка и ПИ № 013088 от 17,453 дка;
- в дял на А.Д. – ПИ № 038072 от 19,798 дка и ПИ № 013087 от 17,453 дка;
- в дял на А.Х. – ПИ №038073 от 19,798дка и ПИ № 013086 от 17,453 дка;
- в дял на М.А. – ПИ № 038074 от 19,797 дка и ПИ № 013085 от 17,450 дка;
- в дял на Р.А. – ПИ № 038075 от 19,798 дка и ПИ № 038075 от 17,453 дка;
- в дял на В.А. – ПИ № 038076 от 19,797 дка и ПИ № 013083 от 17,453 дка;
- в дял на Г.Й. – ПИ № 038077 от 9,899 дка и ПИ № 013082 от 8,727 дка;
- в дял на В.Й. – ПИ № 038078 от 9,899 дка и ПИ № 013081 от 8,727 дка.

Установено е по делото, че с договори за покупко-продажба от 02.06.2010 г. Н.Д.В., Р.Д., А.Д.Б. и А.Х.Х. са се разпоредили с получените в дял имоти в полза на Т. Б. П. по време на брака му с Я. Д. П., като договорите са обективирани, както следва:

нотариален акт № 43, том VI, рег. № 2217, дело № 472/2010 г. на нотариус с район на действие РС – Г.Т., вписан в регистъра на Нотариалната камара под № 313, с който договор Р.Д.Р. е прехвърлил получените в дял ПИ № 038071 от 19,798 дка и ПИ № 013088 от 17,453 дка, находящи се в землището на с. Р., община Г.Т.;

нотариален акт № 44, том VI, рег. № 2218, дело № 473/2010 г. на нотариус с район на действие РС – Г.Т., вписан в регистъра на Нотариалната камара под № 313, с който договор Н.Д.В. е прехвърлила получените в дял ПИ 038070 от 19,797 дка и ПИ № 013089 от 17,453 дка, находящи се в землището на с. Р., община Г.Т.;

нотариален акт № 45, том VI, рег. № 2219, дело № 474/2010 г. на нотариус с район на действие РС – Г.Т., вписан в регистъра на Нотариалната камара под № 313, с който договор А.Х.Х. е прехвърлила получените в дял ПИ № 038073 от 19,798 дка и ПИ № 013086 от 17,453 дка, находящи се в землището на с. Р., община Г.Т.;

нотариален акт № 46, том VI, рег. № 22, дело № 475/2010 г. на нотариус с район на действие РС – Г.Т., вписан в регистъра на Нотариалната камара под № 313, с който договор А.Д.Б. е прехвърлила получените в дял ПИ № 038072 от 19,798 дка и ПИ № 013087 от 17,453 дка, находящи се в землището на с. Р., община Г.Т..

Безспорно е установено по делото, че купувачът Т. Б. П. е извършил последващо обединяване на закупените имоти, като процесният ПИ № 013094 с площ от 69,812 дка в м-т „Узунджа гьоджук“ в землището на с.Р. е образуван чрез обединяването на закупените ПИ № 013086 от 17,453 дка, ПИ № 013087 от 17,453 дка, ПИ № 013088 от 17,453 дка и ПИ № 013089 от 17,453 дка. Процесният ПИ № 038082 с площ от 79,191 дка в м-т „Бозалъка“ в землището на с. Р. е образуван чрез обединяването на ПИ 038070 от 19,797 дка; ПИ 038071 от 19,798 дка; ПИ 038072 от 19,798 дка; ПИ 038073 от 19,798 дка.

С решение № 89/26.09.2012г. по гр. Дело № 225/2012 г.

Генералтошевският районен съд е отхвърлил предявените от „Е.“ ЕООД, Г.Й., В.Й., Р.Й., В.Б. и М.Й. срещу Н.Д.Р., Р.Д.Р. и А.Д.Б. искове за провъзгласяване нищожност на основание чл. 75, ал. 2 от ЗН на съдебна делба, допусната с решение № 156/03.10.2007 г. по гр. Дело № 19/2005 г. по описа на ГТРС, изменено с решение № 504/05.11.2008 г. по в. гр. дело № 1128/2007 г. на ДОС, извършена с решение № 129/03.12.2009 г. между Н.Д.В., Р.Д.Р., А.Д.Б., А.Х. Х., М.А. О., В.А. А., Р.А.А., Г.Й. и В.Й., в качеството им на наследници на общия наследодател Ю.А. А., б.ж. на с. Р., община Г.Т., относно недвижими имоти, находящи се в землището на с. Р., а именно: нива имот с № 013060 с площ от 139,626 дка и нива имот с № 038015 с площ от 158,280 дка.

Със същото решение е отхвърлен предявеният от „Е.“ ЕООД иск на основание чл. 124, ал. 1 от ГПК против Т. Б. П. и Я. Д. П., и двамата от гр.Добрич за признаване за установено, че не са собственици в качеството им на приобретатели по договори за покупко-продажба на следните недвижими имоти:

- нива с площ от 17,453 дка, ПИ с № 013087 и нива с площ от 19,798 дка, ПИ с № 038072, придобити с нотариален акт с вх. рег. № 1861/02.06.2010 г., акт № 143, т. I, дело № 638/2010 г. на Служба по вписванията – гр. Г.Т.;
- нива с площ 17,453 дка, ПИ с № 013088 и нива с площ от 19,798 дка, ПИ с № 038071, придобити с нотариален акт с вх. рег. № 1860/02.06.2010 г., акт № 142, т. IV, дело № 631/2010 г. на Служба по вписванията – гр. Г.Т.;
- нива с площ от 17,453 дка, ПИ с № 013089 и нива с площ от 19,797 дка, ПИ с № 038070, придобити с нотариален акт с вх. рег. № 1859/02.06.2010 г., акт № 141, т. IV, дело № 630/2010 г. на Служба по вписванията гр. Г.Т.;
- нива с площ от 17,453 дка, ПИ с № 013086 и нива с площ от 19,798 дка ПИ с № 038073, придобити с нотариален акт с вх. рег. № 1858/02.06.2010г., акт №140 т.IV дело № 629/2010г. на Служба по вписванията при гр. Г.Т. като неоснователен и недоказан.

С решение № 63/21.02.2013 г. по в. гр. Дело № 930/2012 г. Добричкият окръжен съд е отменил решение № 89/26.09.2012 г. по гр. Дело № 225/2012 г.

по описа на ГТРС и вместо него е прогласил за нищожна съдебната делба, допусната с решение № 156/03.10.2007 г. по гр. Дело № 19/2005 г. по описа на ГТРС, изменено с решение № 504/05.11.2008 г. по в. гр. Дело № 1128/2007 г. на ДОС, извършена с решение № 129/ 03.12.2009 г. между Н.Д.В., Р.Д.Р., А.Д.Б., А.Х. Х., М.А. О., В.А. А., Р.А.А., Г.Й. и В.Й., в качеството им на н-ци на общия наследодател Ю.А. А., б.ж. на с. Р., общ. Г.Т., относно недвижими имоти, находящи се в землището на с. Р., а именно: нива, представляваща имот с № 013060, с площ от 139,626 дка и нива, представляваща имот с № 038015 с площ от 158,280 дка на основание чл. 75у ал. 2 от ЗН.

Въззивният съд е обезсилил решение № 89/26.09.2012 г. по гр. Дело № 225/2012 г. по описа на ГТРС в частта, с която отхвърлен предявеният от „Е.” ЕООД иск на основание чл. 124, ал. 1 от ГПК против Т. Б. П. и Я. Д. П., и двамата от гр. Добрич за признаване за установено, че не са собственици в качеството им на приобретатели по договори за покупко-продажба на следните недвижими имоти:

- нива с площ от 17,453 дка, ПИ с № 013087 и нива с площ от 19,798 дка, ПИ с № 038072, придобити с нотариален акт с вх. рег. № 1861/02.06.2010 г., акт № 143, т. I, дело № 638/2010 г. на Служба по вписванията – гр. Г.Т.;
- нива с площ 17,453 дка, ПИ с № 013088 и нива с площ от 19,798 дка, ПИ с № 038071, придобити с нотариален акт с вх. рег. № 1860/02.06.2010 г., акт № 142, т. IV, дело № 631/2010 г. на Служба по вписванията – гр. Г.Т.;
- нива с площ от 17,453 дка, ПИ с № 013089 и нива с площ от 19,797 дка, ПИ с № 038070, придобити с нотариален акт с вх. рег. № 1859/02.06.2010 г., акт № 141, т. IV, дело № 630/2010 г. на Служба по вписванията гр. Г.Т.;
- нива с площ от 17,453 дка, ПИ с № 013086 и нива с площ от 19,798 дка ПИ с № 038073, придобити с нотариален акт с вх. рег. № 1858/02.06.2010г., акт №140 т.IV дело № 629/2010г. на Служба по вписванията при гр. Г.Т. като неоснователен и недоказан.

С определение № 293 от 30.07.2013 г. по гр. Дело № 3369/2013 г. ВКС, II г.о., не е допуснал касационно обжалване на решение № 63/21.02.2013 г. по

в. гр. Дело № 930/2012 г. Добричкият окръжен съд.

С решение № 287 от 1.03.2016 г. по гр. дело № 4946/2013 г. Добричкият районен съд е отхвърлил предявените от Г.Й., В.Б., В.Й., Р.Й., М.Й. и „Е.“ ЕООД, срещу Н.Д.В. с ЕГН ***** от град Добрич, Р.Д.Р. с ЕГН ***** от град Добрич, А.Д.Б. с ЕГН ***** от град Добрич, Т. Б. П. с ЕГН ***** и Я. Д. П. с ЕГН *****, и двамата от град Добрич, иск за признаване за установено в отношенията между страните, че между Ю.А.А., бивш жител на село Р., община Г.Т., починала на *** година и Е.О. Ю., бивш жител на град Добрич, починал на *** година не съществува родствено правоотношение по права линия по първа степен, семейноправна връзка – майка – дете, основано на произход или осиновяване.

Добричкия окръжен съд с решение № 55 от 02.03.2017 г. по в. гр. Дело № 299/2016 г. е отменил посоченото по-горе решение на ДРС, като вместо това въззивният съд е признал за установено по отношение на Н.Д.В. , ЕГН: ***** от град Добрич, представлявана от особен представител по член 46,ал.7 от ГПК - адвокат Л.В. от град Д.; Р.Д.Р. , ЕГН: ***** от град Д., А.Д.Б., ЕГН: ***** от град Д. ; Т. Б. П., ЕГН: ***** и Я. Д. П. ,ЕГН: *****, двамата от град Д. несъществуването между Ю.А.А. ,бивш жител на село Р., община Г.Т., починала на *** година и Е.О. Ю., бивш жител на град Добрич, починал на *** година на семейноправна връзка - майка – дете и несъществуването в полза на Е.О. Ю. на право по член 5,ал.1 от ЗН да наследи Ю.А.А., по иска по член 124,ал.1 от ГПК, предявен от Г.Й. , В.Б., В.Й., Р.Й., всички граждани на Република Т..

Решението на ДОС е обезсилено с решение № 63 от 02.07.2018 г. по гр. Дело № 2779/2017 г. на ВКС, II г.о., ГК, като производството по делото е прекратено.

Изрично е прието от ВКС в решението му за връщане на делото за ново разглеждане, че прогласяването за нищожна на извършената от ГТРС по гр. дело № 19/2005 г. съдебна делба има за последица запазване състоянието на съсобственост върху реституираните на наследниците на Ю. А. земеделски имоти, в патримониума на законните й наследници - тези на дъщеря й З. и на сина и Е., респ. на техните правоприменници – страните по настоящото дело.

За да се уважи конститутивният иск за делба и се допусне прекратяването на възникналата съсобственост, следва да са налице следните

материални и процесуални предпоставки: 1/. ищецът да е носител на съответна идеална част от правото на собственост върху включения в делбената маса имот; 2/. предметът на делбата да бъде годен обект на правото на собственост и 3/. в производството по делба да участват като страни всички съсобственици, тъй като допускането и извършването на делбата без участието в процеса на всички съсобственици ще бъде нищожно – арг. чл. 75, ал. 2 от ЗН, във вр. с чл. 34, ал. 2 от ЗС.

Съгласно разпоредбата на чл. 34 от ЗС, всеки съсобственик може да иска делба на общата вещ, освен ако законът разпорежда друго, или ако е несъвместимо с естеството или предназначението на вещта, т.е. правото на делба е потестативно субективно право, което предвид чл. 34 от ЗС може винаги да се упражни, освен ако законът разпорежда друго. Предявявайки конститутивен иск за делба ищецът реализира потестативното си право за ликвидиране на съсобствеността и превръщането ѝ в индивидуална собственост.

Решението за допускане на делба се ползва със сила на присъдено нещо относно имота допуснат до делба, относно лицата, между които тя е допусната, както и относно размера на дяловете им. Т.е. чрез иска за делба на съсобствен имот не просто се осъществява потестативното право на отделния съсобственик, насочено към ликвидиране имуществената общност, а също така се цели установяване за наличието на съсобственост между определени лица, както и размерът на тяхното участие в съсобствеността. В горния смисъл, решението за допускане на делба има една установителна част, с която се признава наличието на съсобственост между страните и размерът на техните части. В случай обаче, че не бъде установено наличието на съсобственост, то не би следвало да се допуска и съдебна делба.

Искът за установяване нищожност на договор за доброволна делба по смисъла на чл. 75, ал. 2 ЗН е допустимо да бъде предявен и самостоятелно в отделно исково производство, от неучаствалите в делбата съсобственици, за да се обезпечи правото им да ползват съсобственото имущество съобразно правата си, вкл. да извличат плодовете от съсобствената вещ, да си служат с нея, да се разпореждат с дела си в полза на друг съсобственик или на трето лице по реда и при условията, при които законът допуска това, решението по този иск ще се ползва със сила на пресъдено нещо и ще внесе яснота и

безспорност в бъдещите отношения на участниците в съсобствеността по повод упражняване правата на всеки от тях върху съсобственото имущество, както е посочено в т.1 от ТР № 3/19.12.2013 г. по т.д. № 3/2013 г. на ОСГК на ВКС.

Разкриването на нищожността на делба, извършена без участие на всички наследници е с оглед установяване правното положение на неучаствалия сънаследник, и в това състезателно производство съдът ще следва да се произнесе както по претендираните права от ищеца - неучаствалия в делбата, така и по въведените от ответниците възражения, които могат да бъдат свързани с отричане както качеството на ищеца на сънаследник, така и с доводи за осъществяване на последващи юридически факти, довели до придобиване на неговата част от общата вещ и до изгубване качеството му на съсобственик, поради което неучастието му в делбата не я опорочава.

Влязлото в сила решение по иск по чл.75, ал.2 ЗН за нищожност на договор за доброволна делба на наследство се ползва със сила на пресъдено нещо относно съществуването на наследствено правоприемство с общия на страните по делото наследодател, с откриване наследството на който се свързва и определяне кръга на наследниците му, като факти, на които се основава правото да се прогласи за нищожна делба без участие на всички наследници. Така силата на пресъдено нещо на решението по уважен иск по чл.75, ал.2 ЗН изключва в последващ спор между същите страни или техни правоприемници (както при правоприемство в хода на делото съгласно чл.226, ал.3 ГПК, аналогично и чл.121 ГПК (отм.), така и при правоприемство след това съгласно чл.298, ал.2 ГПК), съд да разглежда отново фактите, на които ищецът по чл.75, ал.2 ЗН основава иска си, а именно тези свързани с установяване на наследствено правоприемство по закон, спрямо общия наследодател - праводател на съсобствеността.

Указанията на касационната инстанция /чл. 294, ал. 1 изр. II от ГПК/ посочват на въззивния съд (и са задължителни за него) кои процесуални действия (на съда и на страните) са извършени надлежно и кои са извършени ненадлежно, както и кои процесуални действия той е длъжен да извърши или да повтори и кои процесуални действия той не може да извърши. Указанията по прилагането и тълкуването на закона имат за цел да насочат въззивния съд

към съдопроизводствени действия, необходими за правилното решаване на спора, като отклоненията от тях биха рефлектирали върху правилността на съдебния акт.

В тази връзка следва да се приеме, че наследственото правоприемство между законните наследници на Е.О. и Ю. А., се обуславя от наличието на наследствено правоотношение между последните двама, основано на произход, като силата на присъдено нещо на решението по гр.д.№ 19/2005 г. по иска по чл. 75, ал. 2 от ЗН изключва в последващ спор между същите страни или техни правоприемници (както при правоприемство в хода на делото съгласно чл. 226, ал. 3 от ГПК, аналогично и чл. 121 от ГПК (отм.), така и при правоприемство след това съгласно чл. 298, ал. 2 от ГПК), съд да разглежда въпроса за легитимацията на наследниците на Е. О. като наследници и на Ю. А., респ. да установява факти, относими към произхода на Е. О. и възникналото от това наследственото правоприемство между него и Ю. А..

Безспорно е, че ищецът и ответниците са частни правоприемници на страните по гр. дело № 19/2005 г., като спорът е за същите имоти, и силата на пресъдено нещо на решението по иска по чл.75, ал.2 ЗН по гр.д.№ 19/02005 г. се разпростира и спрямо тях и задължава съда по настоящето дело да я зачете, без да обсъжда други доказателства за установяване наследствено правоотношение между Ю. А. и сина ѝ Е. О..

Прогласяване за нищожна на извършената с решението по същото гр.д. № 19/2005 г. на ГТРС съдебна делба между всички законни наследници на Ю. А. - тези на дъщеря ѝ З. и тези на сина ѝ Е., с последващо решение по гр. дело № 930/2012 г. по описа на ДОС, поради неучастие в делбата на приобретателя „Е.“ ЕООД, не се отразява на влязлото в сила решение по гр. дело № 19/2005 г. по опис на ГТРС в частта по иска по чл. 75, ал. 2 от ГПК, а има за последица запазване състоянието на съсобственост върху реституираните на наследниците на Ю. А. земеделски имоти, в патримониума на законните ѝ наследници - тези на дъщеря ѝ З. и на сина и Е., респ. на техните правоприемници.

ВКС е приел, че с решението на въззивния съд по гр. дело № 930/2012 г. на ДОС по иска по чл.75, ал.2 ЗН не е разглеждан въпроса за съществуването на наследствено правоотношение между Ю. А. и децата ѝ З. и Е., а само

въпроса за неучастие в делбата по гр. дело № 19/2005 г. на всички съсобственици на общото имущество, останало от Ю. А., легитимиращи се като такива към приключване на делбата по гр.д.№ 19/2005 г. и в частност неучастieto на ищеца по иска „Е.“ ЕООД при зачитане вещното действие на сделките между наследниците на З. Й. и „Е.“ ЕООД, легитимиращи дружеството като задължителен участник в делбеното производство. Силата на пресъдено нещо на решението по в.гр.д.№ 930/2012 г. на ДОС е задължителна за страните и съда по настоящето дело на основание разпоредбите на чл.296-299 ГПК, относно качеството съсобственик на „Е.“ ЕООД (по правна сделка с наследниците на З. Й.) спрямо имуществото, реституирано на наследниците на Ю. А. по ЗСПЗЗ.

Предвид задължителните указания по приложението на закона, дадени от ВКС с решението по гр. Дело № 4409/2021 г., родствената връзка по произход между Е.О.О. и Ю.А.А., респ. наследствено правоприемство вече е установено с влязло в сила решение, обвързващо и ищеца, и ответниците, и съда по настоящето дело, тъй като е формирана сила на пресъдено нещо, обвързваща страните по конкретното дело, съгласно чл. 299, ал. 1 от ГПК.

Установява се от събраните писмени доказателства по делото, че на наследниците на Ю. А. е възстановено правото на собственост върху две ниви по реда на ЗСПЗЗ с решение на ПК – Г.Т. по преписка № 7920/1992 г. Спрямо това реституирано имущество съсобствеността не е прекратена нито с договора за доброволна делба от 1999 г., нито по силата на съдебната делба по гр.д.№ 19/2005 г., поради прогласяването на двете делби за нищожни на основание чл.75, ал.2 ЗН по съдебен ред, както вече беше изложено по-горе в настоящето решение.

Прието е от ВКС, че това е пречка да се зачете транслативния ефект изцяло на извършените разпоредителни сделки от наследниците на З. Й. в полза на „Е.“ ЕООД по четирите договора от 12.05.2005 г., за прехвърляне на повече от притежаваните от прехвърлителите права в съсобствеността, т.е. за повече от общо 1/2 ид.ч., съответно е пречка и да се зачете транслативния ефект изцяло на извършените разпоредителни сделки от наследниците на Е. О. в полза на Т. П. по време на брака му с Я. П. по четирите договора от 02.06.2010 г., за прехвърляне на повече от притежаваните от прехвърлителите права в съсобствеността, т.е. за повече от общо 1/2 ид.ч., защото никой не

може да прехвърли повече права, отколкото притежава.

Безспорно е установено по делото, че Ю.А.А. е починала на *** г. в с. Р., дъщеря ѝ З. Й. е починала на *** г. в гр. Ч., Т., а синът ѝ Е. О. е починал на *** г. в гр. Добрич. По наследяване от Ю. А., двете ѝ деца З. и Е., са получили съгласно чл.5, ал.1 ЗН по 1/2 ид.ч. от реституираните по реда на ЗСПЗЗ земеделски земи с решението по преписка №7920/1992г. на ПК - Г.Т., сега ОСЗ- Г.Т., а именно две ниви в землището на с.Р., общ.Г.Т. - имот № 013006 с площ 139.626 дка и имот № 038015 с площ 158.380 дка. След смъртта на последните, делът на З. Й. от 1/2 ид.ч. е преминал по наследяване към законните ѝ наследници- В.Й., М.Й., Р.Й., В.Й. и Г.Й., които са праводатели на ищеца „Е.“ ЕООД, а делът на Е. О. от 1/2 ид.ч. е преминал към законите му наследници - Р.Д.Р., А.Д.Б., Н.Д.В. и А.Х.Х., които са праводатели на ответниците П.и.

Изложените съображения обуславят извода, че ищецът „Е.“ ЕООД е успял да установи по делото, че е собственик само на 1/2 ид.ч. по силата на сключените договори от 12.05.2005 г. с част от бившите съсобственици – наследниците на З. Й., притежаващи права само върху 1/2 ид.ч. от съсобствеността, съответно ответниците са успели да докажат защитното си възражение, че останалата 1/2 ид.ч. от собствеността на същите имоти не е могла да бъде прехвърлена на ищеца с 4-те договора от 2005 г., тъй като не е била на праводателите на „Е.“ ЕООД, а е била притежание на другите наследници на бившия собственик Ю. А., т.е. на наследниците на Е. О., които са праводателите на ответниците П.и. Вещното действие на сделките, от които ищецът черпи права, се прехвърля и за общо 1/2 ид.ч. върху процесиите имоти, доколкото същите са формирани от част от реституираните по ЗСПЗЗ имоти, които са били предмет и на договора за доброволна делба от 1999 г. и на съдебната делба по гр.д.№ 19/2005 г., и на правните сделки, от които ищецът черпи правата си, и съдът следва да съобрази актуалното им състояние към разглеждане на делото.

Няма спор по делото, че двата процесни имота се държат изцяло от ответниците П.и, поради което ВКС е приел, че искът за право на собственост на ищеца по правна сделка се явява основателен за 1/2 ид.ч. от процесиите два имота и за предаване владението върху 1/2 ид.ч. от същите на ищеца, доколкото не се е установило правно основание ответниците да могат да

държат/владееят повече от притежаваната от тях $\frac{1}{2}$ ид.ч.

Предвид изложеното касационната инстанция е постановила, че искът по чл.108 ЗС на основание правна сделка за другата $\frac{1}{2}$ ид.ч. в неговата установителна и осъдителна част, е неоснователен и подлежи на отхвърляне, поради което обжалваното въззивно решение по гр. Дело № 923/2020 г. е потвърдено в частта по иска по чл.108 ЗС на придобивно основание правна сделка, в уважената част за $\frac{1}{2}$ ид.ч. от имотите, и е отменено за другата $\frac{1}{2}$ ид.ч., в която част въззивното решение се явява необосновано, постановено в противоречие с материалния закон, и при допуснати нарушения на процесуалните правила.

Съобразно дадените от ВКС разяснения предявените от „Е.“ ЕООД обективно съединени иски са в условията на евентуалност в следната последователност на заявените придобивни основания: правни сделки, придобивна давност на основание добросъвестно владение, придобивна давност на основание недобросъвестно владение. ВКС е върнал делото на въззивния съд в тази част за ново разглеждане от друг състав, доколкото порокът, водещ до недопустимост на въззивното решение в тази част, е настъпил пред въззивния съд и не се санира от изхода на спора по главния иск пред касационната инстанция.

Дадени са указания при новото разглеждане на делото по евентуалните иски по чл.108 ЗС за двата поземлени имота, въззивният съд да се произнесе по въззивната жалба на ищеца „Е.“ ЕООД срещу първоинстанционното решение по евентуалните иски, като съобрази и резултата от изхода на спора по главните иски за собственост по чл.108 ЗС основани на правна сделка за същите два имота, съобразно касационното решение, с което главните иски за собственост са частично уважени за $\frac{1}{2}$ ид.част и частично отхвърлени за другата $\frac{1}{2}$ ид.ч. с влязло в сила решение. Съобразно този резултат по главните иски по чл.108 ЗС, новият въззивен състав при решаване на делото следва да извърши първо преценката за допустимост на всички евентуално предявените иски по чл.108 ЗС за $\frac{1}{2}$ ид.част от собствеността на двата имота и да процедира спрямо първоинстанционното решение по тях за $\frac{1}{2}$ ид.ч. съгласно по чл.269, изр.първо ГПК, вр. чл.270, ал.3 ГПК.

По отношение евентуалните иски за останалата $\frac{1}{2}$ ид.ч. от

собствеността за двата имота, за която $\frac{1}{2}$ ид.ч. главните искове са отхвърлени, въззивният съд следва да ги разгледа в последователност искове основани на добросъвестно владение, евентуално основани на недобросъвестно владение, като изложи и мотиви по тях, съобразно оплакванията на въззивника-ищец, което не е било сторено с въззивното решение, предмет на настоящата проверка. Ако при новото въззивно разглеждане на първите по ред евентуални искове, основани на добросъвестно владение за $\frac{1}{2}$ ид.ч. от собствеността, въззивният съд прецени същите като основателни и подлежащи на уважаване, то следва да извърши преценка за допустимостта на следващите евентуални искове, основани на недобросъвестно владение за тази $\frac{1}{2}$ ид.ч. от собствеността и за допустимостта на първоинстанционното решение по тях.

В конкретния случай съдът следва да разгледа исковете претенции по чл. 108 от ЗС по отношение на $\frac{1}{2}$ ид. Части от процесните имоти на заявените основание – придобивна давност на основание добросъвестно владение и придобивна давност на основание недобросъвестно владение,

С оглед изхода на спора по отношение на предявените главни искове за $\frac{1}{2}$ ид. Части от имотите, чиято собственост е предмет на изследване по делото, то съдът не следва да разглежда и да се произнася по предявените в условията на евентуалност искове по чл. 108 от ЗС за установяване правото на собственост на ищеца на основание изтекла в негова полза придобивна давност, съответно като добросъвестен и като недобросъвестен владелец на имотите.

В рамките на настоящото производство съдът следва служебно да се произнесе по валидността на обжалваното решение съгласно чл.269, изр. първо ГПК, по двата иска за придобиване правото на собственост от ищеца поради добросъвестно владение, евентуално поради недобросъвестно владение, като обезсили първоинстанционното решение в тази част, без да се произнасяне по тези евентуални искове.

В настоящата хипотеза доколкото правните последици от уважаването на всеки един от предявените обективно съединени искове са идентични, то исковете следва да се разгледат при условията на евентуално съединяване в поредността, произтичаща от естеството на въведеното основание като при уважаване на иска на едно от въведените основания, съдът не дължи

произнасяне по исковете, предявени на други въведени в процеса основания и следва да ги остави без разглеждане, а ако се е произнесъл по същество по тях, то в тази част решението на районния съд е процесуално недопустимо.

Първоинстанционното решение в частта в която исковете по чл. 108 от ЗС на основание придобивна давност са разгледани, е недопустимо и следва да се обезсили в частите, в които са отхвърлени исковете по чл. 108 ЗС на „Е.” ЕООД срещу Т. Б. П. и Я. Д. П., основани на оригинално придобивно основание (чл. 77 от ЗС) – придобивна давност на основание добросъвестно владение от 12.05.2005г. до 12.05.2010 г. и основани на оригинално придобивно основание – придобивна давност на основание недобросъвестно владение върху 1/2 ид. част от същите два поземлени имота № 013094 и № 038082.

Макар и да не е налице оплакване за недопустимост на решението във въззивната жалба и резултатът да не е изгоден за въззивника, съгласно чл. 269, изр. първо от ГПК въззивният съд следи служебно за допустимостта на обжалваното решение, а забраната да са влошава положението на жалбоподателя по чл. 271, ал. 1, изр. второ от ГПК се отнася при неправилно, но не и при недопустимо решение.

Предвид дадените указания от ВКС настоящият състав на ДОС следва да разгледа всички евентуални искове за останалата 1/2 ид. част от собствеността за двата имота, за която 1/2 ид. част главните искове са отхвърлени, като първо следва да се разгледат евентуалните искове по чл. 108 от ЗС за останалата 1/2 ид. част от правото на собственост върху поземлен имот № 013094 с начин на трайно ползване - Нива с площ от 69,816 дка, находящ се в местността „Узунжа гъожук” в землището на с. Р., общ. Г.Т., и поземлен имот № 038082 с начин на трайно ползване - Нива с площ от 79,191 дка, находящ се в местността „Бозалъка” в землището на с. Р., общ. Г.Т.,

Придобивната давност е един от способите за придобиване на право на собственост върху вещи и на вещни права върху недвижими имоти – чл. 77 и чл. 85 от ЗС. Съгласно чл. 68, ал. 1 от ЗС, владението е упражняване на фактическа власт върху вещь, която владелецът държи лично или чрез друго като своя, и включва обективен елемент – упражняване на фактическа власт и субективен елемент – намерение за своене на вещта. При преценката дали е установено владение, следва да се вземат предвид характеристиките на владението – като непрекъснато, спокойно, явно, несъмнително и с намерение да се държи вещь като своя. Нормата на чл. 79, ал. 1 от ЗС предвижда, че правото на собственост върху недвижим имот се придобива по давност с непрекъснато владение в продължение на десет години, като чл. 79, ал. 2 от ЗС гласи, че ако владението е добросъвестно,

правото на собственост се придобива с непрекъснато владение в продължение на пет години, т.е. придобивната давност се характеризира с два съществени елемента: владение и определен период от време, през който да е продължило това владение. Владението по своята правна същност представлява упражняване на фактическа власт върху вещ и намерението на владелеца да държи вещта като своя. Съгласно решение № 376 от 12.03.2013 г. на ВКС по гр. д. № 260/2012 г., I г. о., ГК, за да е основание за придобиване на един имот по давност, владението следва да бъде постоянно, непрекъснато, несъмнително, явно и спокойно, т.е. да не е установено с насилие, както и на да не се поддържа с насилие. Владението престава да бъде спокойно и когато се оспорва с насилие, в резултат на което се смущава намерението да се държи вещта като своя. Предявяването на съдебни претенции смущава владението и прекъсва придобивната давност. За да е налице смущаване на владението чрез извършване на определени действия, те следва да сочат на противопоставяне от страна на невладеещия собственик за продължителен период от време на поведението на владеещия несобственик по отношение на владения имот.

Нормата на чл. 82 от ЗС дава възможност на владелеца да присъедини към своето владение и владението на праводателя си, като в правната теория и трайната практика на съдилищата се застъпва становище, че, когато владелецът се позовава на кратката придобивна давност, може да присъединява към своето владение на праводателя си само, ако то също е добросъвестно.

По давностно владение могат да се придобиват такива вещи, които имат характеристиките на самостоятелни обекти. Съгласно правилото на чл. 81 от ЗС с изгубване на владението в продължение на повече от шест месеца, давността се прекъсва, а чл. 83 от с.з. презюмира, че който докаже, че е владял в различно време, предполага се, че е владял и в промеждутъка, ако не се докаже противното.

Правото на собственост не се придобива автоматично с изтичане на давностния срок, тъй като давността не се прилага служебно – чл. 84 от ЗС във връзка с чл. 120 от ЗЗД. Владелецът е добросъвестен, когато владее вещта на правно основание, годно да го направи собственик, без да знае, че праводателят му не е собственик или, че предписаната от закона форма е била опорочена – чл. 70 от ЗС. Достатъчно е добросъвестността да е съществувала при възникване на правното основание. Добросъвестността се предполага до доказване на противното.

В случая в тежест на ищеца е да докаже, че е придобил правото на

собственост по отношение на $\frac{1}{2}$ ид.ч. от поземлен имот № 013094, представляващ нива с площ от 69,816 дка, находящ се в местност „Узунжа гъожук“ в землището на с. Р., общ. Г.Т., и по отношение на $\frac{1}{2}$ ид.ч. от поземлен имот № 038082, представляващ нива, с площ от 79,191 дка, находящ се в местността „Бозалъка“ в същото землище, на твърдените основания, давностно владение върху тези имоти в продължение на 5, съответно 10 години.

За осъществяване на целения оригинален придобивен способ ищецът следва да установи, че е упражнявал в период по-дълъг от 5, съответно от 10 години фактическа власт по отношение на конкретния недвижим имот, без противопоставянето от страна на титуляра на правото на собственост, както и да е демонстрирал по отношение на невладеещия собственик на вещта поведение на пълноправен собственик, т.е. поведение, което безсъмнено сочи, че упражнява собственическите правомощия в пълен обем, единствено за себе си. Това свое намерение ищецът следва да е демонстрирал спрямо останалите съсобственици, за да отблъсне тяхното владение и това да им стане известно. Иначе всяко скрито неопределено поведение, което може да се тълкува и по други начини, не сочи на такава промяна. Само доколкото елементите от фактическият състав на чл.79, ал.1 от ЗС са налице по отношение на претендиращото собствеността лице и то установени при едно пълно и пряко доказване в хода на процеса, възражението за изтекла придобивна давност на конкретен имот, може да бъде уважено.

Съгласно задължителните указания по приложението на закона, дадени с ТР № 1/06.08.2012 г. по тълк. д. № 1/2012 г. на ОСГК на ВКС, намерението на един от съсобствениците да свои целия имот се предполага в две хипотези: когато е започнал да упражнява фактическа власт върху вещта на основание, което изключва владението на останалите съсобственици или когато е превърнал с едностранни действия държането на чуждите идеални части във владение. Според тълкувателното решение първата хипотеза е налице например, когато правото на собственост се прехвърля по произведен начин, без прехвърлителят да е собственик на целия имот, а само на идеална част от него, и владението е предадено на приобретателя. Тогава последният става съсобственик с притежателя на останалите идеални части, но като владеец, добросъвестен или не, е започнал да упражнява фактическа власт върху имота на основание, което изключва владението на другия съсобственик. Първата хипотеза е налице и тогава, когато още при установяването на фактическата власт единият от съсобствениците отнеме владението на останалите. В тези случаи намерението на владееца се предполага на основание чл. 69 от ЗС и е достатъчно той да докаже, че е упражнявал фактическа власт върху целия имот в срока по чл. 79 от ЗС. Втората хипотеза предполага установяване на фактическа власт върху вещта на основание, което не изключва владението на останалите съсобственици – например при общо или частно правоприемство, при което приобретатели са няколко лица, но впоследствие само един от тях остане в имота. В тези случаи този, който упражнява фактическа власт, е

владелец на своята идеална част и държател на частите на останалите съсобственици. За да установи владение върху целия имот, той трябва да отблъсне владението на останалите съсобственици. При спор за собственост не е достатъчно да се позове на презумпцията по чл.69 ЗС, а е необходимо да докаже отблъскване на владението на останалите съсобственици и едва от момента на отблъскването започва да тече придобивна давност за него.

По настоящото дело ищецът настоява, че основанието, на което е установена фактическата власт върху спорните имоти са сключените на 12.05.2005 г. договори за покупко-продажби. Според даденото разрешение в тълкувателното решение в тази хипотеза именно ищецът следва да докаже отблъскването на владението на останалите съсобственици, а не обратното, като едва от този момент за него започва да тече придобивна давност, като от значение откога тези действия са станали известни на ответниците, а именно, че ищецът да е демонстрирал по отношение на тях, че владее имота изцяло за себе си.

Според приетото в решение № 302 от 24.06.2011 г. на ВКС по гр. д. № 1168/2010 г., I г. о. – фактът на съществуване на собственост, независимо от основанието за възникването ѝ, дава право на всеки от съсобствениците да си служи с цялата вещ, както и че самият факт на ползване на имота от един от съсобствениците, включително и сънаследниците, не означава, че той е установил владение за себе си; че той е владеец на своята част и държател на частите на останалите съсобственици, освен ако не е демонстрирал явно и категорично, че е променил държането на частите на останалите във владение за себе си; че промяната на намерението и своенето на частите на останалите следва да е демонстрирано недвусмислено.

Законът не придава правни последици на начина по който собственикът поддържа своя имот и дали демонстрира по някакъв начин владението си върху него, доколкото неупражняването на правото на собственост не води до погасяването му. Според разпоредбата на чл. 99 от ЗС правото на собственост се губи, ако друг го придобие или собственикът се откаже от него. Отказът от право на собственост върху недвижим имот е едностранно нарочно волеизявление на собственика, което се реализира със заявление с нотариална заверка на подписа и се вписва в имотния регистър – чл. 100, ал. 1 от ЗС във връзка с чл. 4, б. „в“ от Правилника за вписванията. Отказът от право на собственост е изричен и формален акт. Очевидно такъв в случая не е осъществен от ищите. Предвид изложеното съдът намира, че предявените искове са основателни и подлежат на уважаване.

Владеещият несобственик, който желае да придобие чужд имот е длъжен да упражнява власт върху имота, като демонстрира тази власт по отношение на всички и най-вече по отношение на невладеещият собственик.

Упражняването на фактическата власт следва да бъде извършено по начин, който да не поражда съмнение, че завладеният имот е във властта на окупатора.

По отношение на придобиването на собственост върху недвижим имот законът урежда два вида срок - общия десет годишен срок при обикновено владение и краткия петгодишен срок при добросъвестно владение. Краткият петгодишен срок се прилага само ако е налице владение, основано на юридическо основание и субективна добросъвестност към момента на възникване на това основание. Началният момент, от който се брой давностният срок, е установяването на владението върху имота. Изчисляването на давностните срокове се извършва според правилото на [чл. 72 от Закона за задължението и договорите](#). Започнатото течение на придобивната давност може да бъде прекъснато преди изтичането на предвидения в закона срок. В този случай времето, което е изтекло до настъпването на юридическия факт, с който се прекъсва, не се зачита, това време остава без значение. Прекъсването на давностния срок не се припокрива с понятието прекъсване на владението, защото след прекъсването на давностния срок започва да тече нова давност, а след прекъсването на владението изобщо никаква нова давност не тече. Основанията за прекъсването на давността са установени ограничително съобразно препращащата норма на [чл. 84 ЗС](#) към [чл. 116 ЗЗД](#). Други юридически факти, извън посочените в разпоредбата на [чл. 116 ЗЗД](#), могат да прекъснат давността само ако са въведени със закон.

Основанието на предявения ревандикационен иск е твърденият от ищеца конкретен юридически факт, от който според него е възникнало правото и на собственост. В негова тежест е да установи съществуването на посоченото от него основание, което в случая не е сторено с пълно и главно доказване на придобивната давност като оригинален /първичен/ способ за придобиване на право на собственост върху имот чрез явно, трайно, необезпокоявано владееие за определен период от време.

Съгласно даденото разрешение в т. 2а от [ТР № 4 от 14.03.2016 г.](#) по тълк. д. № 4/2014 на ОСГК на ВКС, искът за собственост по [чл. 108 ЗС](#) е иск на невладеещия собственик срещу владеещия несобственик. Предмет на делото по този иск е правото на собственост на ищеца. Искът съдържа в себе

си две искания за правна защита, отправени до съда: искане да бъде установено, че ищецът притежава правото на собственост върху процесния имот и искане да бъде осъден ответникът да му предаде владението върху имота. Съдът на първо място следва да установи, че ищецът притежава правото на собственост върху спорния имот. Във връзка с това Балчишкият районен съд с определение № 515 от 16.09.2014 г. е разпределил доказателствената тежест делото като е указал на ищеца, че следва да установи чрез главно и пълно доказване собствеността на процесните имоти въз основа на въведените правни основания, както и че имотите се държат от ответниците и то без правно основание. Ответниците следва да докажат, че владеят на правно основание. Това определение е обективизирано в окончателния доклад на съд по чл. 146 от ГПК видно от протоколно определение от 18.03.2019 г., по който доклад страните не са имали възражение.

Твърдението на ищеца, че е налице добросъвестно владение от негова страна спрямо спорните имоти е в противоречие с установената фактическа обстановка по делото: на първо място „Е.“ ЕООД е сключил с наследниците на З. А. /дъщеря на Ю. А./ договорите за покупко-продажба при наличието на вписана искова молба /под № 4, том I, вх. Рег. № 41/10.01.2005 г. на Службата по вписвания гр. Г.Т./ по гр. Дело № 19/2005 г. по описа на РС – Г.Т., по предявените от Н.Д.В., Р.Д.Р., А.Д.Б., срещу В.А.А., Г.Й., В.Й., Р.А.А. искове за прогласяване нищожността на договора за доброволна делба № 174/1999 г., сключен между ответниците, и за извършване на съдебна делба на възстановените на наследниците на Ю.А.А. земеделски земи: нива от 139,626 дка, местност „Узунжа Гьожук“, съставляваща имот № 13006 по плана за земеразделяне землището на с. Р., общ. Г.Т., и нива от 158,380 дка, местност „Бозалъка“, съставляваща имот № 38015 по плана за земеразделяне землището на с. Р., общ. Г.Т.. Вписването на искова молба по чл. 114 ЗС има оповестително защитно действие спрямо трети, неучастващи в процеса лица, и не може да бъде пречка за възникването на валидно процесуално правоотношение и за постановяване на валиден съдебен акт , с който се дава защита на вещното право, предмет на търсената защита, и обвързващ страните по делото със силата на пресъдено нещо – ТР № 3/19.07.2010 г. по т. дело № 3/2009 г., ОСГК на ВКС.

На следващо място договорите от 12.05.2005 г. са предхождани и от

наложната по гр. дело № 19/2005 г. на ГТРС обезпечителна мярка „Възбрана“ върху заявените за делба имоти. Предвид на изложеното очевидно ищщцовото дружество е имало информация за висящото съдебно производство за делба на тези земеделски непокрити имоти.

Съгласно чл. 226, ал. 1 от ГПК ако в течение на производството спорното право бъде прехвърлено върху друго, делото следва своя ход между първоначалните страни. Според ал. 2 приобретателят може да встъпи или да бъде привлечен в делото като трето лице. Той може да замести своя праводател само при условията на чл. 222 от ГПК.

Постановеното решение във всички случаи съставлява пресъдено нещо и спрямо приобретателя, с изключение на действията на вписването, когато се отнася за недвижим имот (чл. 114 от Закона за собствеността), и за придобиване на собственост чрез добросъвестно владение (чл. 78 от Закона за собствеността), когато се отнася за движими вещи – чл. 226, ал. 3 от ГПК. В този смисъл ищецът е имал възможността да встъпи в производството по гр. дело № 19/2005 г. на ГТРС като трето лице-помагач на неговите праводатели – ответниците по исковете за делба. Придобитите от трети лица вещни права след вписана искова молба не могат да се противопоставят на ищците по исковете за делба /праводатели на настоящите ответници/, доколкото вписването има оповестително-защитно действие спрямо трети, неучастващи в процеса лица.

Настоящият състав намира за основателно възражението на ответниците за наличието на извънсъдебно признание от страна на ищеца за наличието на съсобственост по отношение на възстановените на Ю.А.А. земеделски земи в землището на с. Р., общ. Г.Т., което признание е материализирано в иницирираното от „Е.“ ЕООД производство по чл. 75, ал. 2 от ЗН. Иницирирането на това производство от страна на ищеца съдържа признание на неизгодни за страната факти, а именно, че страните са съсобственици на процесните имоти, в който смисъл и го обвързва /няма колебание в съдебната практика, включително и на ВКС /решение № 1 от 8.05.2019 г. на ВКС по гр. д. № 231/2018 г., I г. о., ГК/, че съдът може да основе решението си на извънсъдебно /в случая признанието е съдебно, но формално е „извънсъдебно – извън рамките на настоящото съдопроизводство/ на страна по делото, съдържащо неизгодни за нея твърдения – така

Определение № 585 от 03.04.2023 г. на ВКС по гр. дело № 4079/2022 г., I г. о., ГК,

Съгласно [чл. 75, ал. 2 от Закона за наследството](#) когато делбата е извършена без участието на някой от сънаследниците, тя е изцяло нищожна. Неучаствалите в делбата съсобственици разполагат с възможност, позовавайки се на нищожността на извършената без тяхно участие делба, да предявят нов иск за делба, посредством който да упражнят правото си да искат прекратяване на съсобствеността. Възможно е също така неучаствалите в делбата съсобственици да предявят самостоятелен иск за установяване нищожността на сключения без тяхно участие договор за доброволна делба, защото те разполагат не само с правото да искат прекратяване на съсобствеността, но и с правото да ползват съсобственото имущество съобразно правата си, вкл. да извличат плодовете от съсобствената вещ, както и да се разпореждат с дела си в полза на друг съсобственик или на трето лице по реда и при условията, при които законът допуска това. За упражняването на тези права е необходимо да бъде внята яснота и безспорност в отношенията между съсобствениците досежно съществуването на съсобствеността.

С решението си по в. гр. Дело № 930/2012 г. ДОС е приел, че след като съдебната делба /по гр. Дело № 19/2005 г. по описа на ГТРС/ не е извършена между всички лица, които са се легитимирали като съсобственици към момента на постановяване на решението за допускане на делбата и при неучастието на „Е.“ ЕООД – ищецът е придобил квота в съсобствеността по време съдебното производство, на основание чл. 75, ал. 2 от ЗН се явява нищожна.

С определение № 293 от 30.07.2013 г. по гр. Дело № 3369/2013 ВКС, Второ г.о., изрично е посочил, че с предявения отрицателен установителен иск по чл. 124 от ГПК от „Е.“ ЕООД не се постига правен резултат и не се слага край на спора между страните по отношение на спорните земеделски земи. ВКС е приел, че целеният правен резултат ще се постигне в последващо производство по конститутивен иск за делба. Т.е. прието от въззивната и от касационната инстанция, че „Е.“ ЕООД се легитимира като съсобственик на процесните имоти.

Установено е по делото, че след приключване на производството по гр.

Дело № 19/2005 г. по описа на РС – Г.Т. в полза на наследниците на Ю. А.: Н.Д.В., Р.Д.Р. и А.Д.Б. /всички те са праводатели на Т. и Я. П.и/ е начислена рента за ползваните от арендатора „А..СС“ ЕООД за стопанската 2009/2010 г. земеделски имоти, предмет на настоящото дело. Това обстоятелство опровергава твърденията на ищеца, че той е владеел процесните имоти, респ. е получавал добитите от тях граждански плодове.

След като основанието, на което съсобственикът е придобил фактическата власт върху вещта признава такава и на останалите съсобственици, то го прави държател на техните идеални части и е достатъчно да се счита оборена презумпцията на [чл. 69 ЗС](#). Тогава, за да придобие по давност правото на собственост върху чуждите идеални части, съсобственикът, който не е техен владеец, следва да превърне с едностранни действия държането им във владение. Тези действия трябва да са от такъв характер, че с тях по явен и недвусмислен начин да се показва отричане владението на останалите съсобственици. Това е т. нар преобръщане на владението, при което съсобственикът съвладеец се превръща в съсобственик владеец. Ако се позовава на придобивна давност, той трябва да докаже при спор за собственост, че е извършил действия, с които е престанал да държи идеалните части от вещта за другите съсобственици и е започнал да ги държи за себе си с намерение да ги свои, като тези действия са доведени до знанието на останалите съсобственици. Завладяването частите на останалите и промяната поначало трябва да се манифестира пред тях и осъществи чрез действия, отблъскващи владението им и установяващи своене, освен ако това е обективно невъзможно. Във всеки отделен случай всички тези обстоятелства трябва да бъдат доказани. В този смисъл – Тълкувателно решение от 06.08.2012 г. по Тълкувателно дело № 1/2012 г. на ОСГК на ВКС. Следва да се докаже извършването на такива действия, които явно и недвусмислено обективират спрямо останалите съсобственици намерението им да владеят техните идеални части за себе си. В съдебната практика се приема, че сключването на договор за аренда представлява действие на обикновено управление, което поначало може да извърши всеки съсобственик, без да е необходимо съгласие на останалите участници в общността.

При наследствено правоприемство владението преминава по право към всички наследници, независимо дали само един от тях остава да ползва имота,

дали се познават помежду си, дали знаят или не знаят какви вещи са останали в наследството. В техните вътрешни отношения се счита, че всеки е владеец на своите и държател на чуждите идеални части, поради което презумпцията в чл. 69 ЗС не намира приложение и наследникът, който се позовава на придобивна давност, трябва да докаже, не само че е ползвал имота, но и че е променил намерението си и е завладял частите на сънаследниците. Промяната на намерението предполага външна изява не просто чрез извършване на активни действия, а на такива, които не могат да се тълкуват по друг начин, освен като отричане на правата на другите сънаследници и които са от естество да бъдат възприети по този начин от всички, за да се приеме, че съсобствениците, които не са дезинтересирали от имота, обективно също са могли да узнаят за тях и да предприемат необходимото за защита на правата си. Докато останалите сънаследници са в неведение относно промененото намерение на един от тях да завладее и да придобие техните идеални части, докато то не бъде изявено по несъмнен начин, сънаследникът - владеец не може да им противопостави владението си.

С предявяването на исковете за делба придобивната давност в лицето на праводателите на „Е.“ ЕООД по отношение на спорните имоти е била прекъсната на осн. чл. 116, б. „б“ от ЗЗД и не е текла предвид разпоредбата на чл. 115, б. „ж“ от ЗЗД докато съдебният процес не е приключил с влязло в сила решение. На 02.06.2010 г. процесните имоти са придобити от ответниците, като те лично са получили дължимото за тях рентно възнаграждение за стопанската 2009/2010 г. от арендатора „А..СС“ ЕООД – гр. Г.Т.. В тази връзка важи презумпцията в закона, че всеки съсобственик е владеел своята идеална част от имотите, предмет на делбеното производство, и държател на останалите идеални части.

След като в периода от възстановяване собствеността върху процесните земеделски земи в лицето на всички наследници на Ю.А.А., в това число и праводателите на ответниците П.и, между тях е възникнала съсобственост. В тази връзка следва да се отбележи, че по делото липсват доказателства праводателите на „Е.“ ЕООД да се довели до знанието на останалите наследници на Ю.А.А.: Н.Д.В., Р.Д.Р. и А.Д.Б. намерението си да своят имотите, възстановни им по реда на чл. 11, ал. 1 от ЗСПЗЗ. За да се приеме, че упражняваната фактическа власт представлява владение, упражняващото

фактическата власт лице следва да демонстрира промяна в намерението спрямо собственика на имота, което в настоящия казус не е сторено. В същия смисъл е и Решение № 239 от 29.V.1996 г. по гр. д. № 91/96 г., I г. о., според което: „Сънаследникът (съсобственикът) владее имота както за себе си, така и за останалите сънаследници. Той може да измени основаниято за владение само за себе си, като отрече правото на останалите сънаследници (съсобственици) само ако манифестира своето намерение спрямо тях и волята му да достигне до тяхното съзнание.“

Следва да се отбележи, че владението, основано на нищожната делба /договорът за доброволна делба от 10.05.1999 г. между В.Й., М.Й., Р.Й., В.Й. и Г.Й./ е прогласен за нищожен/ е недобросъвестно и то е можело да има като правен ефект придобиването на собствеността, /В този случай е необходимо да са осъществени двата признака на владението, визирани в [чл. 79 от ЗС](#)-обективния – упражняването на фактическата власт върху вещта в предвидения в закона 10-годишен срок и субективния признак – намерението за своене на вещта/, но тъй като в делбения процес ищецът не се е позовал на давностно владение, то възражението е преклудирано от установителното действие на силата на пресъдено нещо на решението по допускане на делбата. Затова сега предявеното възражение може да се основава само на факти, настъпили след влизане в сила на делбеното решение, т. е. давност може да започне да тече от този момент.

Съделител може да се позове на изтекла в негова полза придобивна давност след влизане в сила на решението по допускане на делбата, тъй като това е ново обстоятелство, необхванато от силата на пресъдено нещо.

При така установеното съдът приема, че ищецът не е придобил спорните имоти по давност като добросъвестен, респ. като недобросъвестен владелец на основание на [чл. 79, ал. 1 от ЗС](#), и [чл. 82 от ЗС](#), присъединявайки владението върху имота на правдателите си. За да е възможно присъединяването на владението следва владението върху имота да е било непрекъснато, тоест този имот да е владян последователно и непрекъснато от ищеца и от неговия праводател. В конкретния случай такова непрекъснато владение не е установено да е осъществявано в период от 10 години в отрязъка от време посочен от ищеца по предявените в условията на евентуалност обективно съединени искове. Доказателствен извод в

противната насока не може да бъде направен и от показанията на разпитаните по делото свидетели Т.Н.М. и М. Й..

В чл. 108 от ЗС е предвидено наличието на три кумулативни предпоставки за уважаване на иска: ищецът да притежава право на собственост върху имота, предмет на иска, имота да се намира във владение или държане на ответника, който да го владее или държи без основание. В тежест на ищеца е да докаже наличието на първите две предпоставки, а ответника следва да докаже основанието на което владее или държи имота.

Доказването на условията на закона - елементите от фактическия състав на чл. 79, ал. 1 от ЗС, за признаване право на собственост на основание изтекла придобивна давност следва да е пряко и пълно. Липсата на категоричност, за която и да е от законовите материалноправни предпоставки, изключва придобиването на собствеността. В практиката на ВКС се приема, че преценката за наличие на намерение за своеене и манифестирането му по отношение на собственика, следва да се извърши с оглед на конкретните действия, в които то се е изразило. От събраните по делото доказателства не може да бъде направен извод, че ищецът е упражнявал непрекъсната, трайна, явна и необезпокоявана фактическа власт върху ½ ид. част от имотите с намерение за своеене в продължение на посочения период от време.

Следва да се отбележи също така, че не е доказано по делото въззивникът да е довел до знанието на въззиваемите намерението си да свои целия наследствен имот. Предвид горното следва да се приеме, че въззивникът не е доказал да е владял процесните имоти явно, трайно, спокойно и непрекъснато и да е отблъснал владението на въззиваемите върху притежаваните от тях идеални части от процесните имоти и съответно не е придобил по давност правото на собственост върху ½ ид. част от процесните имоти. Предявените в условията на евентуалност обективно съединени иски по чл. 108 от ЗС за собственост на основание придобивна давност при добросъвестно и недобросъвестно владение, като неоснователни следва да се отхвърлят. В тези част обжалваното решение следва да се потвърди.

Съобразно изричната разпоредба на чл. 294, ал. 2 от ГПК, въззивният съд, на който е изпратено делото за повторно разглеждане, следва да се произнесе и по разноските за водене на делото във ВКС (ако искане за присъждането им е било направено своевременно пред касационната

инстанция), като разноските се присъждат съразмерно с уважената, респективно отхвърлената част от исковете. С решението по настоящото дело ВКС се е произнесъл с окончателен акт по същество на спора по главните искове, като е възстановял висящността му по предявените евентуални искове.

Разноските следва да бъдат присъдени съобразно крайния резултат от изхода на спора между страните при условията на чл. 78 от ГПК.

При този изход на делото ответниците имат право на сторените от тях разноски съразмерно с отхвърлената част от исковете – чл. 78, ал. 3 от ГПК и право на разноски поради прекратяване на делото, на основание чл. 78, ал. 4 от ГПК, а именно на сумата от по 428,33 лв., представляваща разходи за адвокатски възнаграждения.

На жалбоподателят следва да заплати на ответника по жалбата Т. П. сторените от него разноски по водене на делото пред въззивна инстанция, които възлизат на 1 200 лв. – посочената сума е изчислена съобразно отхвърлената част от предявените искове, а именно 4/6 от платеното адвокатско възнаграждение от 1 800 лв.

Въззиваемата Я. П. е представляван от пълномощник – адвокат П. Т., осъществяваща безплатна правна помощ на основание чл. 38, ал. 1, т. 2 от ЗАдв., поради което на основание чл. 38, ал. 2 от ЗАдв. на нея следва да ѝ се присъди възнаграждение за въззивното производство в размер на 1 200 лв., определено съобразно изложеното по-горе.

В полза на Я. и Т. П. и предвид крайния изход на спора и на осн. чл. 295 от ГПК следва да се присъдят разноски за касационната инстанция, както следва: в размер на 600 лв. в полза на Т. П. и в размер на 600 лв. в полза на адвокат П. Т. за осъществената безплатна правна помощ на основание чл. 38, ал. 1, т. 2 от ЗАдв. на Я. П..

По изложените съображения и на основание чл. 271, ал. 1 от ГПК, Добричкият окръжен съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 73/12.06.2020 г. по гр. дело № 181/2014 г. на Балчишки районен съд В ЧАСТИТЕ, в която са отхвърлени предявените от

„Е.” ЕООД, ЕИК ***, със седалище и адрес на управление: с. Б., общ. Добричка, обл. Добрич, представлявано от управителя Д.К., срещу Т. Б. П. с ЕГН ***** и Я. Д. П. с ЕГН *****, двамата от гр.Д., евентуални искове по чл. 108 ЗС за установяване правото на собственост на „Е.” ЕООД на основание придобивна давност при добросъвестно владение за периода от 12.05.2005 г. до 12.05.2010 г. и при недобросъвестно владение за периода от 22.11.1997 г. до 12.05.2010 г. за ½ ид. част от поземлен имот № 013094 с начин на трайно ползване – нива с площ от 69,816 дка, находящ се в местността „Узунжа гъжук” в землището на с. Р., община Г.Т., и за ½ ид. част от поземлен имот № 038082 с начин на трайно ползване – нива с площ от 79,191 дка, находящ се в местността „Бозалъка” в землището на с. Р., община Г.Т., както и за осъждане на отвениците да предадат на ищеца владението на ½ ид. част от същите поземлени имоти.

ОБЕЗСИЛВА решение № 73/12.06.2020 г. по гр. дело № 181/2014 г. на Балчишки районен съд в частта, в която са отхвърлени предявените от „Е.” ЕООД, ЕИК ***, със седалище и адрес на управление: с. Б., общ. Добричка, обл. Добрич, представлявано от управителя Д.К., срещу Т. Б. П. с ЕГН ***** и Я. Д. П. с ЕГН *****, двамата от гр.Д., евентуални искове по чл. 108 ЗС за установяване правото на собственост на „Е.” ЕООД на основание придобивна давност при добросъвестно владение за периода от 12.05.2005 г. до 12.05.2010 г. и при недобросъвестно владение за периода от 22.11.1997 г. до 12.05.2010 г. за останалата ½ ид. част от поземлен имот № 013094 с начин на трайно ползване – нива с площ от 69,816 дка, находящ се в местността „Узунжа гъжук” в землището на с. Р., община Г.Т., и за останалата ½ ид. част от поземлен имот № 038082 с начин на трайно ползване – нива с площ от 79,191 дка, находящ се в местността „Бозалъка” в землището на с. Р., община Г.Т.. както и за осъждане на отвениците да предадат на ищеца владението на ½ ид. част от същите поземлени имоти, като ПРЕКРАТЯВА производството по делото в тази част.

ОСЪЖДА „Е.” ЕООД, ЕИК ***, със седалище и адрес на управление: с. Б., общ. Добричка, обл. Добрич, представлявано от управителя Д.К., да заплати на Т. Б. П. с ЕГН ***** и на Я. Д. П. с ЕГН *****, двамата от гр. Д., на всеки от тях съдебно-деловодни разноски в размер на по 428,33 лева /общо 856,66 лв. за двамата/, представляваща адвокатско възнаграждение за първоинстанционното производство.

ОСЪЖДА „Е.” ЕООД, ЕИК ***, със седалище и адрес на управление: с. Б., общ. Добричка, обл. Добрич, представлявано от управителя Д.К., да заплати на Т. Б. П. с ЕГН ***** от гр. Д. сумата от 1 200 лв., представляваща сторените по делото разноски за адвокатско възнаграждение във въззивната инстанция.

ОСЪЖДА „Е.“ ЕООД да заплати на адв.П. Т. Т. от АК-Варна личен нО. *** по карта № VAK1416 адрес на кантората гр.В., сумата 1 200 лв. за адвокатско възнаграждение на основание чл. 38, ал. 2 от ЗАдв за оказана безплатна адвокатска защита във въззивната инстанция на Я. Д. П..

ОСЪЖДА „Е.” ЕООД, ЕИК ***, със седалище и адрес на управление: с. Б., общ. Добричка, обл. Добрич, представлявано от управителя Д.К., да заплати на Т. Б. П. с ЕГН ***** от гр. Д. сумата от 600 лв., представляваща сторените по делото разноски за адвокатско възнаграждение в касационната инстанция.

ОСЪЖДА „Е.“ ЕООД да заплати на адв.П. Т. Т. от АК-Варна личен нО. *** по карта № VAK1416 адрес на кантората гр.В., сумата 600 лв. за адвокатско възнаграждение на основание чл. 38, ал. 2 от ЗАдв за оказана безплатна адвокатска защита в касационната инстанция на Я. Д. П..

РЕШЕНИЕТО подлежи на касационно обжалване в едномесечен срок от връчването му на страните пред ВКС на Република България при условията на чл. 280 от ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____